

Csak egy kis bibi?

Sérülések, sebellátás

Dr. Pallós Andrea – lógyógyász specialista

LOVASOK.HU

**LOVASOK.HU AKADÉMIA:
BEFEKTETÉS
A LOVAD
EGÉSZSÉGÉBE**

 Haszonjárművek

 RHONÉ

 LÓEGÉSZSÉG.HU
LÓEGÉSZSÉGET KÍNÁLUNK!

 Szentkirályi

 Horse♥risk

A sérülés fogalma: Bőrt illetve nyálkahártyát érő, annak folytonosságát megszakító vagy az azok alatti képleteket érintő tényezők hatására létrejött elváltozások.

A sérülések lehetnek: fedettek (zártak) illetve nyíltak.

Zárt (fedett) meghatározása:

olyan sérülés, mely a kültakaró folytonosságát nem szakítja meg.

Okai: mechanikus erő, hő, vegyi anyag, ionizáló sugárzás

Tünetei: fájdalom, duzzanat, hőmérséklet-emelkedés, sok esetben a terület kipirulása, illetve funkciócsökkenése

Típusai: Mechanikai behatás tompa tárggyal, ütés, rúgás, esés esetében:

- zúzódás
- ficam
- rándulás
- repedés
- törés

Tünetek a fentiek, nyomásérzékenység, feszülés (a duzzanatot a roncsolt erekből kilépő vér vagy szövetnedv okozza), a terület melegebb az ép területeknél. Csontos elváltozás esetén az állat a lábát kevésbé/egyáltalán nem terheli, sántít vagy 3 lábon ugrál, esetleg a végtag rendellenesen áll vagy élettelenül fityeg.

Lehet, hogy nem látunk semmi extrát, de fontos, hogy figyelni kell az állat állapotának változására, mert előfordul, hogy a súlyos belső sérülések kívülről nem láthatók, azonban az általános állapot romlik, az életfunkciók nem jó irányba változnak: pulzus emelkedik, nyálkahártyák színe változik (halványul általában, de a változás a lényeges!), az állat egyensúlya romlik, rogyadozik, esetleg összeesik. (ezt már lehetőleg ne várjuk meg!) Ezért ha mellkas, has vagy fej tájékát érte a sérülés, fokozottan kell ügyelni az állatra!

Általános szabály, hogy ilyen esetekben mindig állatorvosi ellenőrzést kell kérni, hogy az esetleges komolyabb következményeket elkerüljük, illetve a gyógyulási időt lerövidíthessük.

Ezekről a végtagsérülésekről ennyit, mivel ezek legtöbbször sántasággal járnak, ezt pedig külön előadásban hallhatjátok kollégáimtól.

Nyílt sérülés (sebzés) – a bőr (vagy nyálkahártya) folytonosságának megszakadása

Fajtái:

- Horzsolások
- Vágott, metszett sebek
- Szúrt sebek
- Harapott sebek
- Lőtt sebek
- Roncsolások

Veszélyei:

1; Vértés: típusai:

- Ütőeres (artériás): veszélyes, ha nagyon súlyos, az állat elvérezhet. Rövid idő alatt nagy mennyiségű vért veszthet. Gyorsan nyomókötéssel kell ellátni, esetenként a végtag leszorítása is szóba jöhet. Ehhez azonban a nyomási pontok ismerete szükséges! Ezért aztán SENKI ne kezdje el a végtagot elszorítani! A SEBRE tegyen nyomókötetést! Az ilyen típusú vértést onnan lehet

felismerni, hogy a sebből pulzálva, erős sugárban ürül a vér, nagy mennyiségben rövid idő alatt.

- Gyűjtőeres (vénás): veszélyes, bár csak nagyobb erek sérülése esetén. Könnyebben csillapítható, mint az első eset, de ezt is nyomókötéssel kell ellátni. Itt a leszorítás TILOS! A gyűjtőerek vagy vénák ugyanis a végtagoktól viszik a vért a szív felé, így ha azt a végtagon a sebtől felfelé (a szív irányában) leszorítjuk, akkor pont az ellenkező hatást érjük el, mint amit szeretnénk. Az ilyen típusú vérzést úgy ismerhetjük fel, hogy bár nagy mennyiségben ömlik a sebből a vér, de nem pulzál a szívverésnek megfelelően.

- Hajszáleres (kapilláris) Ez a leggyakoribb eset. A sérülés helyét, ha tiszta, betadine-os kötéssel kell ellátni, mielőtt az állatorvos megérkezik. Ha szennyezett, nagyobb mennyiségű folyó vízzel ki kell mosni kötés előtt.

Tehát:

- nyugalomba helyezés
- vérzéscsillapítás
- sebellátás

sorrendben kell ellátni! Az állatorvost, ha kell, mindezek előtt értesítsük. Emellett, míg kiérkezik, a fenti feladatokat végre kell hajtani. Minden megelőző intézkedés segíti az állatorvost abban, hogy munkája révén a ló újra ép, egészséges legyen.

Alapvető: A sebeket alapból NE kenjük be, NE hintőporozzuk, és NE fűjjük be lehetőleg sem ezüst, se kék vagy zöld fertőtlenítő spraykel! Egy-két eset a kivétel, azt említeni fogom.

2; Fertőzés: A külvilággal való kapcsolat következtében a sérülések szennyeződnek. Ezt minden lehetséges módon el kell kerülni! (akkor is, ha az állat sérülése annyira súlyos, hogy állatorvost hívnak hozzá!) Ez leggyakrabban föld vagy trágya. Ez azért különösen veszélyes, mert a lovak körül a tetanusz kórokozója, a Clostridium tetani nevű baktérium nagy mennyiségben található meg. Elhanyagolt sebekben (vagy egyszerűen csak mély, levegővel nem érintkező esetekben) a sebben felszaporodik, méreganyagot, ún. toxint termel, amelynek hatására kialakul a tetanusz vagy merevgörcs, egy gyakran halálos kimenetelű betegség. De persze emellett rengeteg más baktérium is előfordul a környezetben, ami az állatba jutva súlyos fertőzést és végül tartós betegséget vagy elhullást is okozhat.

Sebek felismerése, ellátásuk:

Első lépés, hogy tudjuk, mekkora a baj valójában. Ehhez viszont kell, hogy lássuk a sebet, sérülést. Amennyiben nagy, ez nem kérdés, azonban sok esetben kicsi, jelentéktelennek tűnő sérülések is lehetnek nagyon veszélyesek.

Sérülést látunk a lovon, mi a teendő?

Ne pánikoljunk be!

A seb megtekintése: Ez alapján eldöntjük, mivel kezdünk.

Egy dolog módosíthatja ezt, ami nagyon **fontos**: Ha az állat állapota sokkal rosszabb, mint amit a seb látványa alapján elvárnánk, AZONNAL hívjunk állatorvost és helyezzük nyugalomba az állatot!

Ha a sérülés:

- nagyon vérzik és szennyezett: bő, hideg, folyóvízzel lemosás után nyomókötés felhelyezése.

A sebre helyezzünk steril gézlapot, majd vattát. Nyomókötés esetén nagy mennyiségű, megszorítva legalább 2 centiméter vastag vattaréteggel dolgozunk.

ALAP: A sebre vattát közvetlenül SOHA ne használjunk! Ha erős a vérzés, a vattát több réteg GÉZBE kell csomagolni, majd a sebre szorítani. Erre minimum 2-3 cm (ez leszorítás után legyen ennyi, előtte 6-10 cm lesz) vatta, majd fásli vagy öntapadós rugalmas pólya.

A végtagok kötözésére ajánlhatóak a rugalmas állatorvosi kötözőpólyák. Ugyanennek a kötözőpólyának humán gyógyászatban használt változatát megvásárolhatjuk nagyobb gyógyszertárakban is. A humán változat előnye, hogy vékonyabb anyagból készül, mint az állatgyógyászatban használt, így a levegőt jobban átérteszti. Emellett rugalmasabb is, így kisebb az esélye, hogy a kötés esetleg elszorítja a sérült végtagot. Ha ezt átvérzi, még 1-2 ilyen réteg rá és AZONNAL TELEFON az állatorvosnak! Meg kell mondani neki, hogy SÜRGŐS. Ha nem tud jönni azonnal, ajánl maga helyett valakit.

Kötést feltenni csánk, illetve lábtő alá könnyű, fölėje nehéz vagy a lehetetlennel vetekedő feladat!

Legyünk találékonyak!

- Nagyobb kiterjedésű, szennyezett, de nem nagyon vérzik: hideg vízzel való lemosás után fedőkötés felhelyezése (A sebre helyezzünk több rétegben steril (vagy tiszta) gézlapot, amely átítható Betadine-nal, rá vatta, majd fásli/öntapadós rugalmas pólya. Fedőkötés esetén a vatta legalább 1 centiméter vastag réteget alkosson, miután rákerül a kötöző pólya. A pólyát ilyen esetben csak annyira húzzuk meg, hogy a kötés ne mozdulhasson el.

Trükk: Ha egyik sincs, végső esetben a seb fedhető emberi intimbetéttel, és rá ronggyal, fásli alátéttel, majd istálló fáslival is, lényeg, hogy egyrészt ne szennyeződjön, másrészt ne duzzadjon meg, hogy az ellátó állatorvos könnyebben (és így hatékonyabban) dolgozhasson vele. (Ha nincs ott adott esetben géz, gyakorlatilag, ha tiszta, BÁRMIT használhatunk, ami nem ragad bele és nem hullik atomjaira a sebben! (pl. törülköző, rongyok, tampon, betét, pelenka, stb.)

Végül telefonálni kell az állatorvosnak. Neki szólni kell az esetleges varrásról, mert a sebek igazán jól a sérüléstől számított 6 (-8) órán belül láthatók el. Cél, hogy minél kevesebb szövődémmel, lehetőleg nyomtalanul gyógyuljon.

- **Kicsi:** ha a ló engedi, a sebkörnyék letisztítása után nyírjuk le körülötte a szőrt legalább ollóval, hogy tisztán lássunk és el tudjuk dönteni, mit is csináljunk. Ha a nyírás előtt a sebbe sebgélt vagy ha az nincs, Betadine kenőcsöt teszünk, meggátoljuk azt is, hogy a szőr a nyírásakor belemenjen, mert ezt a réteget a kezelés elvégzésekor onnan ki lehet mosni. Ha ez után azt látjuk, hogy a seb

- **Kicsi, de mély, szúrt jellegű:** ha elég széles a nyílás, hígított (10%-os) Betadine oldattal nagy sugárban fecskendőből nyomva öblítsük ki, tegyünk rá fedőkötést és hívjuk az állatorvost. (Általában antibiotikumot és valamilyen tetanuszt megelőző kezelést fog a ló kapni a fájdalomcsillapítás mellett akkor is, ha a lovat otthon kezelhetjük tovább.)

- **Kicsi, de csak felületes, horzsolás:** felületi Betadine-os lemosás után valamilyen fertőtlenítő hatású kenőccsel vagy géllal ebben az esetben bekenhetjük, illetve ha nagyon muszáj, le is fújhatjuk a színes fertőtlenítő szárító spraykkel. De ezt is meg kell előznie a szőr lenyírásának, mert a hosszú, szennyezett szőrről rengeteg baktérium jut be a szövetek közé. A tisztaság alapvető, ha a seb szennyeződhetne, inkább kis fedőkötést tegyünk utána fel rá.

- **Nyílt ízületi sérülés:** ha a sérülés ízület felett van és nyúlós, sárgás váladék szivárog belőle, akkor a sebkörnyék letisztítása után helyezz fel tiszta fedőkötést és értesítsd állatorvosodat. Semmilyen készítményt ne nyomj bele a sebbe.

Ha olyan helyen van, ami nem köthető, illetve valamiért nem varrható össze, úgy a seb alatti szőrös területeket fehér vazelinnel bekenve elkerülhetjük azt, hogy a sebváladék a szőrbe ragadjon és bőrirritációt okozzon.

- **A seb nem nagy, de idegen test látszik benne:** először TELEFONÁLJUNK az állatorvosnak. Mindenképpen át kell küldeni róla egy fényképet, hogy lássa és tudjon dönteni, hogy el kell-e távolítani belőle azonnal. De NE MI DÖNTSÜK EL, csak extrémén egyértelmű esetben. Pl. ha tüske lóg ki a bőr alól, az rendben van, húzzuk ki. De ha fakaró állt a hasába, akkor ez már nem olyan egyértelmű!

ÓVATOSAN! Az eltávolítás időnként veszélyes! Ha olyan területre fúródik, esetleg tamponálhat (eltömhet) nagyobb eret, és így kvázi az állat életét védheti. Vagy testüregbe fúródott (pl. hasüreg vagy mellkas), és így, bár benne van, de elhatárolja a külvilágtól. (Ilyen esetekben szinte mindig csak a klinikán távolítják el az idegen testet biztonságos körülmények közt, esetenként műtéti úton.) Az eltávolításkor esetleg az idegen test széteshet, ezzel szennyezve a területet.

A fejbe is beleállhat idegen test, karó. Ezt szinte soha nem húzzák ki, csak klinikán, vagy állatorvos jelenlétében, ahol biztonságos.

Az ilyen ló szállításánál erre figyelemmel kell lenni, a futóban az állattal kell utazni.

Összefoglalva: Először telefonálni és fényképet küldeni, utána követni az állatorvos utasításait!

A pata sérülései, a teljesség igénye nélkül kiemelve néhányat:

1; szegbelépés: Ez nagyon gyakori, és a legtöbb hibát a ló tartók itt követik el. Általában nem tűnik súlyosnak, a szeg kihúzása után a ló sántaság nélkül megy tovább. CSAKHOGY: A pata egy nagyon összetett egység! Ilyenkor a zárt képletek között egy nyílás keletkezik, amelybe egy általában rozsdás, földdel és trágyával szennyezett képlet hatol be. A kihúzáskor itt még egy rövid ideig nyitott lyuk marad, ahová, ha a lovat elengedjük, még nagyobb mennyiségben hatol be a szennyezés. Ezzel nyilvánvalóan baktériumok hatolnak be. Utána a nyílás bezárul, és mivel a szarutok zárt, ezért benne gennyes gyulladás keletkezik, mely a talp felé magától nem tud feltörni. Ez megfelel egy nagyon durva körömágygyulladásnak, ami extrém fájdalmas, makacs és nehezen gyógyul! De van itt más is: A pata nyír részén a talpi részhez közel nagyon érzékeny képletek helyezkednek el. Mivel nem akarom patkolókovácsunk kenyerét elvenni, így csak azt mondanám el, hogy ha a szeg ezeket megsérti, előfordulhat, hogy elveszítjük miatta azt, hogy a ló valaha is ismét érdemi munkát végezzen. De akár az életébe is kerülhet. Legyünk tehát óvatosak!

A szegbelépést mindig a kólikához hasonló életveszélyes és azonnali sürgősségi beavatkozást igénylő szituációként kell kezelni!

Teendők tehát, ha szegbe lépett a ló:

Amennyiben a körülmények adottak:

Azonnal értesítsünk egy olyan, lóval foglalkozó állatorvost, aki rendelkezik mobil röntgennel. Érdemes rögtön a patkolókovácsot is értesíteni.

Amíg a szakemberekre várunk, a szűrő tárgyat lehetőség szerint ne távolítsuk el a ló patájából, hogy azzal együtt készülhessen röntgenfelvétel, mert csak akkor lesz egyértelműen látható, hogy mely anatómiai képletek sérültek. Általánosságban elmondható, hogy ha az állatorvos egy órán belül kiér és a tárgy nem áll ki veszélyesen a patából (tehát ha a ló rálép, nem okoz további sérülést), akkor ne húzzuk ki belőle.

Ha mégis úgy döntünk, hogy eltávolítjuk az idegen testet annak érdekében, hogy az ne okozzon további sérülést, akkor érdemes a talpi felszínen például egy szarukéssel megjelölni a bemeneti kapu helyét, megőrizni a szűrő tárgyat és megjegyezni, hogy kb. milyen mélyen fúródott a patába, mennyi látszott belőle a talpi felszín felől, illetve hogy milyen irányban állt.

- Mossuk le a patát először tiszta, majd fertőtlenítő oldattal
- Ha vérzik, nyomjunk a szeglyukba 10%-os Betadine oldatot jó bőségesen. Ha nem vérzik, úgy először 3-4 %-os Hyperol oldattal pezsegtessük ki, majd utána öblítsük ki 10%-os Betadine-nal
- Végül anélkül, hogy letennénk, kössük be a patát!

Legkésőbb ezután hívjuk fel az állatorvost. Ő kijön, tetanusz elleni védelmet (ez nagyon fontos) és antibiotikumot, gyulladáscsökkentőt ad a lónak, és ellenőrzi a patát.

Ha a sebben még benne van a szűrő tárgy, akkor a ló bódítása és a láb kiérzéstelenítése után az állatorvos több irányból röntgenfelvételeket készít, hogy egyértelműen meghatározhassa, hogy a sérülés a pata mely anatómiai képleteit érintette, hiszen ez meghatározó fontosságú a ló további kezelése szempontjából.

A felvételek elkészítése és kiértékelése után az állatorvos eltávolítja a szúrást okozó tárgyat a patából, a patkolókovács pedig a talp felől egy kicsit kitágítja a bemeneti nyílást. Az állatorvos kitisztítja a sérülést, majd patakötést helyez fel.

Ha viszont a sérülés helye nem látszik, az állatorvos, vagy a patkolókovács egy patakutatóval megvizsgálja a patát, érzékeny részeket keresve. Ha sikerült meghatároznia a fájdalmas területet, akkor egy patakéssel letisztítja a pata talpi felületét és a nyírt, hogy megtalálja a sérülés helyét. Ez általában egy pici fekete pont, vagy egy vágás. Ha megvan a bemeneti nyílás, az állatorvos szintén a ló bódítása és a láb kiérzéstelenítése és a talpi felszín aszeptikus előkészítése után egy vékony steril sebkutató szondát vezet be a sérülésbe, hogy elkészíthesse a röntgenfelvételeket. Ha ez megvan, ismét a seb kitisztítása és a patakötés következik.

Mindez a ló tartási helyén természetesen kivitelezhető, de klinikai körülmények között, kalodában sokkal hatékonyabban és biztonságosabban végezhető el mindez.

A patakötést naponta kell cserélni és a lónak száraz almot és bokszyugalmat kell ez alatt biztosítani.

Ha a sérülés csontot, ízületet, ínt, ínhüvelyt, vagy nyálkatömlőt ért, akkor a **mielőbbi célzott, agresszív kezelés** kritikus fontosságú a ló felépüléséhez, **nincs helye** sem a **késlekedésnek**, sem az óvatoskodásnak. Minden percnyi késlekedés a baktériumok szaporodásának kedvez, ami szövetkárosodást okoz és elősegíti a gyulladás terjedését az egyes anatómiai képletek között.

Tehát ne feledjük: A szegbelépést mindig a kólikához hasonló életveszélyes és azonnali sürgősségi beavatkozást igénylő szituációként kell kezelni!

2; A szarufal esetleg leszakadhat, ha véletlenül valamibe beszorul, és a ló letépi: Ebben az esetben is a fertőtlenítés és a fertőzések elkerülése a cél: A szokásos lemosás után kötés, majd az állatorvos értesítése. A pata sérülései manapság már nagyon jól gyógyíthatók, sok szuper anyag létezik a szaru időleges pótlására, és a teljes gyógyulás visszanyerésére, így ne essünk kétségbe! (a végső megoldást szinte mindig az állatorvos és a patkolókovács együttes munkája fogja jelenteni.)

A fej sérülései: gyakori dolog, hiszen a ló „sok mindenbe beleüti az orrát” (a fejét?), amibe nem kéne.

Általános igazság, hogy a fej sérülései nagyon jól gyógyulnak! Nyilván cél, hogy ez minél gyorsabban és tökéletesebben következzen be.

Azonban, mivel itt nemigen lehet meggátolni, hogy a seb „előregedjen”, így ha varrni érdemes, azonnal szóljunk az állatorvosnak, mivel a 6 órás szabály ez esetben fokozottan igaz. Itt a bőr feszes, és ha a sebszél erősen zsugorodik, már nincs esély annak összevarrására!

A száj sérüléseit, ha lehet, érdemes összevarrni, mert ez fokozottan ki van téve az idegen testek behatolásának! A zab és főként a széna rengeteg „toklászos” füelemet tartalmazhat, ami a sebbe

állva annak gyógyulását elnyújtja vagy lehetetlenné teszi. Ezért a száj sérüléseit mindig meg kell mutatni állatorvosnak! Ha varrja, akkor több rétegben, erősen zárja, így nem kell meglepődni, ha egy relatíve kicsi területet is sokáig, precízen varrogat.

A szemhéjak sérülései: Gyakori. A szemhéjak fontos szerepet játszanak a szem védelmében és a könnyfilm egyenletes termelésében és elosztatásában, így az, hogy folytonos legyen, elsődleges. Szemhéjsérülést ellátni vagy közvetlenül a sérülés után (ha lehet, így járjunk el!) vagy pedig később, a folyamat viszonylagos megnyugvása után lehet. Jól gyógyul, hálás vele dolgozni! Amennyiben lehetséges, mindig időben hívjuk ki az állatorvost, aki ellenőrzi a szem épségét és helyreállítja a szemhéj épségét.

A szem sérülései: A szem sérüléseiről napestig lehet önállóan beszélni. Alapelv, hogy MINDEN szemsérülés potenciálisan veszélyes, így ha lehet, hívjunk állatorvost, mert mindig meg kell tudni győződni róla, hogy mi a probléma. A leggyakoribb dolgok egyike az idegen test, toklász szaruhártyába vagy kötőhártya-zsákba kerülése. Amit látunk: az állat szeme váladékozik, a szemét fájlalja, dörzsöli, a szem megdagad, vagy a kötőhártya dagad be extrémén. Ha ilyet látunk, MINDENKÉPPEN hívjuk ki az állatorvost, mert a ló ezt ritkán engedi bódítás, illetve fájdalomcsillapítás nélkül kivenni. Ha ez gyorsan megtörténik, esetleg 2-3 nap szemcseppezéssel megúszható a dolog. Ne lepődjünk meg, ha az eltávolítás után az állatorvos ellenőrzi a szaruhártya épségét, fluoresceinnel zöldre festve azt. Ha ez a festés pozitív, tehát a szaruhártya megsérült, akkor ez a csepegtetés tovább fog tartani és esetleg többféle cseppet is alkalmaznunk kell.

Gyakori, bár nem sérülésből eredő probléma a por okozta kötőhártya gyulladás. Ezt sok lótartó látta már, ilyenkor szemöblítő oldattal, vagy híg kamilla, esetleg körömvirágteával a szemet kiöblítve pár napig csepegtetik antibiotikus szemcseppel és a szem gyógyul. Itt egy dologra hívnám fel a figyelmet! Ha a szem kimosása után a szaruhártyán kis fehér vagy szürkés foltot látunk, vagy az állat nagyon hunyorog, akkor szóljunk az állatorvosnak.

Ha a ló erősen fájlalja a szemét, vagy kerül a fényt egy nap elteltével is, szintén hívjunk állatorvost, nehogy belső szemgyulladás legyen véletlenül az elváltozás hátterében, mert akkor a ló a késlekedésünk miatt meg is vakulhat.

Mondanám, hogy csak állatorvosi utasításra kezeljük, de nyilván tudom, hogy ez nem így történik, így érvényesül a „ne árts” elv: szteroidos szemcseppet (Tobradex, Garasone pl) SOHA ne adjunk állatorvos engedélye vagy ajánlása nélkül! A sima antibiotikus cseppekkel (Tobrex, Ciloxan) annyit nem tudunk ártani, de szteroiddal esetleges szaruhártya sérülés esetén még azt is elérhetjük, hogy a szem elhaljon és a ló ezt elveszítse! Az meg nem cél, mint ahogyan a hónapokig tartó kezelés sem, tekintve hogy a dolog nem tartozik a lovakon végzett (napi 5x!) legkönnyebben végrehajtható beavatkozások közé.

Egy trükk: ha a szem vagy a fej a gyógyulás következtében viszket, meg kell gátoljuk annak vakarását! A ló MINDENT be fog vetni annak érdekében, hogy vakarja, így okosabbak kell legyünk nála!

Meggátolhatjuk őt:

- Kikötéssel: figyelem, a szemben lévő falat se érje el!
- Esetleges felhelyezett kötéssel vagy kötést helyettesítő anyagokkal.
- Legyünk találékonyak!

Házipatika:

Sebek fertőtlenítéséhez szükséges anyagok:

- Betadine oldat (zöld) Öblítésre 10 %-os oldatot használjunk. Ezt úgy készítjük el, hogy egy pohár vízbe annyi tömény Betadine-t teszünk, hogy a végső oldat a kólára emlékeztető színű legyen. Ez kb 10%-os lesz.
- Hyperol tableta (ahány tablettát oldunk 1 dl vízben, annyi %-os lesz az oldat)
- Betadine kenőcs vagy Tenazym gél, esetleg Pana Veyxal kenőcs
- Kék Lukács kenőcs, esetleg MSM krém
- kamilla, illetve körömvirág tea
- valami, rovarok távol tartására alkalmas szer

Sebkötözéshez szükséges anyagok:

- kisolló vagy biztonsági borotva
- legalább 2 csomag sebészeti vatta vagy bármilyen, lehetőleg tömöttebb, vékonyra hajtogatott vatta
- rugalmas pólya (fásli) 12-15 cm széles, pár csomag
- hajtogatott (ha ez nincs, akkor vágott) mull-lap, minimum 10x10 cm-es
- lehetőleg szegett pólya (gép-pólya), 10-15 cm széles pár db
- széles leukoplast
- 15 cm széles öntapadós pólya, mely megkönnyíti, hogy a kötés a helyén maradjon
- fehér vazelin.

A sebek ősszel és tavasszal gyógyulnak a legjobban, mikor a rovarok nincsenek jelen, illetve a hőmérséklet sem nem extrém magas, sem nem extrém alacsony!

Legyünk szerencsések, de ha baj van, a JÓZAN PARASZTI ÉSZ sok mindenben átsegít!

Dr. Pallós Andrea

lógyógyász specialista

20-952-0360

[Sóskúti Állatorvosi Rendelő](#)

